

בש"פ 7650/16 - מדינת ישראל נגד שגיב טיירי, דוד כהן-לסרי, עדן אנקונינה

בית המשפט העליון
בש"פ 7650/16

כבוד השופט ס' ג'ובראן

לפני:

מדינת ישראל

העוררת:

נ ג ד

1. שגיב טיירי
2. דוד כהן-לסרי
3. עדן אנקונינה

המשיבים:

ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו
(כב' השופט ב' שגיא) במ"ת 40056-04-16 מיום
29.9.2016

עו"ד יעל שרף; עו"ד גיא גורן

בשם העוררת:

עו"ד תמיר סננס

בשם המשיבים 1-2:

עו"ד אייל אוחיון

בשם המשיב 3:

החלטה

1. לפניי ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו (השופט ב' שגיא) במ"ת 40056-04-16 מיום 29.6.2016, שהורה על שחרורם של המשיבים 1-3 (להלן: המשיבים) למעצר באיזוק אלקטרוני ותנאים מגבילים נוספים, כמפורט בהחלטה.

רקע עובדתי רלוונטי והליכים קודמים

2. הרקע העובדתי פורט בהרחבה בהחלטתה של השופטת ד' ברק-ארז מיום 18.8.2016 (בש"פ 5794/16) (להלן: בש"פ 5794/16), ועל כן אביא אך את תמצית הדברים. ביום 20.4.2016 הוגש נגד המשיבים כתב אישום בן שבעה אישומים, שנסב בעיקרו על עבירות אלימות וסחיטה באיומים שהם ביצעו, לכאורה, לאורך תקופה בבית המלון "ווסט תל אביב" (להלן: בית המלון). על פי המתואר בכתב האישום, בסמוך לשנת 2011 התגוררו המשיב 1 (להלן: שגיב) ואחיו בבית המלון בדירות פרטיות שאותן שכרו לטווח ארוך. החל מהמחצית השנייה של שנת 2015 שגיב ביקש להביא לכך שגם המשיבים 2 ו-3 (להלן: דוד ועדן בהתאמה) יהיו עמו בבית המלון, ודרש לשכור עבורם ועבור מקורבים אחרים חדרים ושירותים נוספים במחירים מופחתים משמעותית ביחס למקובל. על פי הנטען, המשיבים השתלטו על מתחם המלון ומתקניו, וזאת תוך שנקטו באמצעי אלימות, הפחדה ואיומים כלפי אורחי המלון, מנהליו ועובדיו, שהובילו, בין היתר, להתפטרותם של חלק מעובדי המלון. כתוצאה מהתנהגותם המאיימת, המשיבים קיבלו עבורם ועבור מקורביהם חדרים במלון וכן שירותים שונים ללא תשלום או במחירים נמוכים במיוחד. יצוין, כי במהלך התקופה הרלבנטית הכניסה משטרת ישראל שני סוכנים סמויים לעבוד בבית המלון.

3. בד בבד עם הגשת כתב האישום, הוגשה בקשה למעצרם של המשיבים עד לתום ההליכים נגדם. בית המשפט המחוזי דחה את הבקשה, וקבע, בין היתר, כי לא השתכנע כי המשיבים פעלו במסגרת "תכנית אב עבריינית" שמטרתה סחיטת המלון. כמו כן, בית המשפט המחוזי מצא כי קיימת חולשה בתשתית הראייתית שבבסיס כל אחד משבעת האישומים. באשר לעילות המעצר, נקבע כי ההתנהגויות שמיוחסות למשיבים הן אינן מהסוג המצביע על מסוכנות המחייבת מעצר מאחורי סורג ובריח. עוד ציין בית המשפט המחוזי כי עברם הפלילי של המשיבים 1 ו-2, אף שהוא רלבנטי, אין בו די כדי להטות את הכף לעבר מעצרם. כאמור, בית המשפט המחוזי סבר כי ניתן לאיין את המסוכנות של המשיבים קביעתם של תנאי ערובה הולמים, ועל כן הורה על שחרורם בתנאים המפורטים בהחלטתו. לבקשת המדינה, בית המשפט המחוזי הורה על עיכוב ביצוע ההחלטה, וזאת על מנת לאפשר לה להגיש ערר לבית משפט זה.

4. ערר המדינה על החלטת בית המשפט המחוזי לשחרר את המשיבים לחלופת מעצר - אשר נימוקיו פורטו אף הם בהחלטתה של השופטת ברק-ארז - הוגש ביום 25.7.2016. עוד באותו היום, הורה בית משפט זה, בהסכמת הצדדים, על המשך עיכוב ביצוע החלטתו של בית המשפט המחוזי עד למתן החלטה אחרת. ביום 18.8.2016 (בש"פ 5794/16) קיבלה השופטת ברק-ארז את ערר המדינה באופן חלקי, במובן זה שהורתה על הזמנת תסקיר מעצר בעניינם של המשיבים שיבחן את אפשרות שחרורם לחלופת מעצר. לאחר בחינה מעמיקה ומפורטת של חומר הראיות (שם, פסקאות 30-35 להחלטתה) השופטת ברק-ארז קבעה כי הראיות שהוצגו מטעם המדינה מקימות סיכוי סביר להרשעתם של המשיבים בעבירות המיוחסות להם - ובעיקר בעבירות הסחיטה באיומים (שם, פסקה 36 וכן פסקאות 37-40). כן ציינה השופטת ברק-ארז כי קיים קושי בשחרורם של המשיבים לחלופת מעצר, וזאת בשל העבירות שבגין הן מואשמים (שם, פסקה 41). באשר לאישומים 2-7 קבעה השופטת ברק-ארז כי קיימים קשיים בחומר הראיות בעבירות שיוחסו למשיבים, אך יחד עם זאת סברה השופטת ברק-ארז כי "אין בחולשה ראייתית זו כדי לגרוע מהמסקנה בדבר קיומן של ראיות לכאורה בתיק זה... כמו כן ראוי לציין כי גם אם קיימת חולשה ראייתית בחלק מהאישומים 2-7 יש באיות העומדות בבסיס אישומים אלה כדי לתמוך בקונספט הסחיטה שעומד ביסוד האישום הראשון" (פסקה 37). יחד עם זאת, קבעה השופטת ברק-ארז, כי אין בכך כדי לשלול את החובה לבחון אפשרות לשחרורם של המשיבים בתנאים מגבילים, והורתה על הכנת תסקיר שירות מבחן בעניינם של המשיבים לשם בחינת האפשרות לשחררם לחלופת מעצר.

תסקירי שירות המבחן

5. ביום 8.9.2016 הוגש תסקיר מעצר בעניינו של משיב 1. מן התסקיר עולה כי משיב 1 בן 40, נשוי ואב לשני

פעוטות. עוד עולה מהתסקיר כי מעורבותו הפלילית של משיב 1 החלה בגיל 19, כאשר לאורך השנים ניהל אורח חיים עברייני, ובעברו שורה ארוכה של עבירות, בעיקר בתחום של עבריינות רכוש ואלימות. כן צוין בתסקיר כי משיב 1 ריצה מספר עונשי מאסר בעברו. באשר למעשים המיוחסים לו, צוין כי משיב 1 שולל מעורבות בהתנהגות כוחנית או אלימה כזו המפורטת בכתב האישום. כמו כן, שירות המבחן העריך כי נשקפת רמת סיכון גבוהה להישנות התנהגות אלימה מצדו, שתוצאותיה צפויות להיות בדרגת חומרה גבוהה. בעניין זה, שירות המבחן הוסיף כי נוכח דפוסי התנהגותו של משיב 1, הסיכון בהתנהלותו אינו ממוקד אך לעניין המלון ולא ניתן לשלול התנהלות עוברת חוק גם בהקשרים אחרים ובהמשך. בנוסף לכך, שירות המבחן העריך כי המפקחים המוצעים אינם בעלי השפעה ממשית על בחירותיו של משיב 1. בשים לב לסיכון להפרת תנאי השחרור ולסיכון להמשך התנהלות עבריינית, שירות המבחן התקשה לתמוך בשחרורו של משיב 1 לחלופת מעצר.

6. ביום 8.9.2016 הוגש תסקיר מעצר בעניינו של משיב 2. מן התסקיר עולה כי משיב 2 בן 23, רווק ומגיע ממשפחה נורמטיבית המונה 9 נפשות. כן צוין בתסקיר כי בעברו הפלילי שתי הרשעות, האחת מבית המשפט לנוער והשנייה מבית משפט השלום בעבירות נהיגה, כאשר כעת תלויים נגדו תיקים נוספים בגין החזקת נשק, קשירת קשר והחזקת מכשירי פריצה. להתרשמות שירות המבחן, המשיב 2 משקיע מאמץ להציג תמונה חיובית אודות אורחותיו, ולצד זאת נהנה מהרווחים הרגשיים הנלווים לקשר עם עוברי חוק אחרים, ובפרט עם נאשם 1. עוד העריך שירות המבחן כי נשקפת מהמשיב רמת סיכון גבוהה להישנות התנהגות אלימה מצדו, שתוצאותיה צפויות להיות בדרגת חומרה גבוהה, כאשר לא ניתן לשלול סיכון בעניינו להתנהלות עוברת חוק גם בהקשרים אחרים שאינם נוגעים אך למקרה דנן. נוכח דברים אלה, שירות המבחן התרשם כי מוקדי הסיכון במצבו של משיב 2 רחבים יותר מבעבר, וכי הפיקוח המוצע יתקשה להיות יעיל למול סיכון זה. על כן, שירות המבחן התקשה להמליץ גם על שחרורו של משיב 2 ממעצר.

7. ביום 13.9.2016 הוגש תסקיר מעצר משלים בעניינו של משיב 3. מהתסקיר עולה כי לצד תפקוד תעסוקתי תקין של המשיב 3 עד לתקופה בת כחצי שנה טרם מעצרו, הוא החל להתרועע עם חברה עוברת חוק, תוך שהוא נהנה מהרווחים הנלווים לשאיכות לחברה זו וביניהם תחושת ערך, כוח והצלחה. כן צוין שירות המבחן כי, להערכתו, קיים סיכון גבוה להמשך התנהלות אלימה מצד המשיב 3 שחומרתה צפויה להיות גבוהה אף היא. עם זאת, שירות המבחן ציין כי משיב 3 נעדר עבר פלילי ובעל רקע מתפקד. לבסוף, שירות המבחן הטעים כי אינו ממליץ לשחררו ממעצר לחלופה המוצעת, וזאת משום שסבר כי המפקחים המוצעים לא ערים למצבי הסיכון העלולים לעלות במסגרת שהותו במעצר בית.

8. לאחר קבלת התסקירים, ביום 29.9.2016 התקיים דיון בבית המשפט המחוזי - ובו הורה בית המשפט על מעצרו של המשיבים בפיקוח אלקטרוני לצד תנאים מגבילים נוספים. זאת, לאחר שמצא, על בסיס תסקירי שירות המבחן, כי המפקחים שהוצעו בעניינם של משיבים 1 ו-2 הם נורמטיביים וראויים ביותר. כן צוין בית המשפט, ביחס למשיב 3, כי מדובר במשיב צעיר (25) ללא הרשעות קודמות. מכאן הערר שלפניי.

הדיון בערר זה

9. בדיון בפניי נסמכה העוררת על החלטתו של בית משפט זה בבש"פ 5794/16 מיום 18.8.2016. לשיטת המשיבה, קביעתה של השופטת ברק-ארז לפיה לא היה מקום לאפשר חלופת מעצר עבור המשיבים בערר זה, מתחזקת נוכח תסקירי שירות המבחן השליליים שהוגשו בעניינם של המשיבים. יתרה מזאת, מדגישה העוררת כי עבור

הנאשמים האחרים בהליך העיקרי, אשר לגביהם הוגשו תסקירי מבחן חיוביים, לא נתבקשו הארכות מעצר נוספות; רוצה לומר, העוררת הבחינה בין הנאשמים המהווים סכנה ואלה שאינם מהווים סכנה, ולא התנגדה לשחרורם של האחרונים. עוד מציינת העוררת, כי החלטתו של בית המשפט המחוזי לאפשר את חלופת המעצר נסמכה על ניתוח נקודתי של חומר הראיות, זאת, לשיטתה, בניגוד לאמור בהחלטה בבש"פ 5794/16 בה קבעה השופטת ברק-ארז כי בעבירות של סחיטה באיומים יש לבחון את משמעות האיומים באופן משתמע ומצטבר ובבחינת חלופות מעצר במקרים אלה יש לבחון את צבר התנהגויותיהם (פסקאות 31 ו-41).

10. בא כוחם של המשיבים 1 ו-2 ציין בדיון בפני כי התמשכות ההליכים הצפויה בתיק זה, נוכח העובדה שחלפה כחצי שנה מיום הגשת כתב האישום ושההקראה בתיק זה קבועה לחודש נובמבר של שנה זו. עוד גרס בא כוחו של המשיב 1 כי הסבירות שיוכל המשיב לבצע שוב עבירה מסוג שהוא מואשם בה נמוכים ביותר, בין היתר לאור הערבות הגבוהה שנקבעה בחלופת המעצר. בא כוחם של המשיבים 1 ו-2 וכן בא כוחו של המשיב 3 גרסו כי שגה שירות המבחן בהערכתו וכי היה מקום לקבוע כי מסוכנותם של המשיבים כולם נמוכה יותר מזו שנקבעה להם בפועל, זאת בשל ההסתמכות של שירות המבחן על נתונים לא רלוונטיים לעניין לשיטתם.

דיון והכרעה

11. לאחר ששמעתי את טיעוני הצדדים, ולאחר העיון בהחלטת בית משפט קמא, מצאתי כי דין הערר להתקבל. השופטת ברק-ארז עמדה בהחלטתה על חומרתם של המעשים המיוחסים למשיבים ועל הראיות לכאורה הקיימות לביסוס האישום הראשון, ולאורם קבעה כי קיימת תשתית ראיתית שמעלה סיכוי סביר להרשעה (פסקאות 31 ו-36 להחלטתה). זאת ועוד, לשיטתי תסקירי המבחן שהוגשו מציינים תמונה שלילית ביותר, המצביעה על מסוכנות גבוהה של המשיבים; תסקירים אלה, בשילוב הראיות לכאורה וחומרת המעשים מביאים למסקנה כי יש מקום להותיר את המשיבים 1 ו-2 במעצר.

12. אשר למשיב 3, לאור גילו הצעיר היעדר עבר פלילי, ככל שיהיה בידו להציג חלופת מעצר ראויה נוספת, בצירוף איזוק אלקטרוני, חלופה זו תובא לעיון לפני שירות המבחן, אשר מתבקש להגיש תסקיר משלים בעניינו. אם חלופה זו תראה ראויה בעיני שירות המבחן, אזי ולכך הסכימה העוררת, ניתן יהיה לשקול לשחררו לחלופת מעצר באיזוק אלקטרוני כפי שקבע בית המשפט המחוזי בהחלטתו. לאחר שהמשיב 3 ימציא את חלופת המעצר הנוספת כאמור לעיל, ולאחר המצאת תסקיר שירות המבחן, בית המשפט המחוזי מתבקש לקיים דיון בעניינו ויקבל את החלטתו בהתאם לשיקול דעתו.

13. סוף דבר הערר התקבל. המשיבים 1 ו-2 יוותרו במעצר עד תום ההליכים המשפטיים נגדם, המשיב 3 יוותר במעצר בשלב זה עד למתן החלטתה אחרת בבית המשפט המחוזי בהתאם לאמור לעיל.

ניתנה היום, כ"ז באלול התשע"ו (30.9.2016).

ש ו פ ט